

dició de documents antics i precisions geogràfiques. Tot ve d'un ll. vg. PŪPEA (pron. generalment *pōppiā*), derivat del ll. familiar *pupa* i *puppa* 'infantona', i 'mamel·la', que és l'acc. que ha pres en la nostra toponímia on PUPEA apareix principalment com a nom genèric o pre-toponímic, de turons de forma arrodonida; o sigui el que en francès se'n diu *mamelon*, i que en bastantes zones gallego-portugueses i castellanes s'anomena amb formes provinents de MAMMŪLA (gall. *māmoa*, cast. dial. *mambla*). En alguns punts *pōpia* s'ha fossilitzat com a NL, en altres resta apel·latiu, puix que duu sempre l'article. El NL *La Pōpia* es repeteix molt pel Penedès, Gaià i Anoia, però també en comarques menys centríques.

1) *La Pōpia*, a l'alta Cerdanya, te. Osseja, pron. per un inf. *lā pōpia*, i altre (menys popular) *lā pōpia* serrat roig i esterregallat de forma cònica, un poc ample de dalt (xxiii, 29). Ja a. 1293: «peciam terre loco voc. *Popia*», doc. d'Osseja (feud. A, f° 114-XI-562, *InuLC*).

2) Pau Vila m'havia assenyalat uns quants turons d'aquest nom en el Penedès, 1934, ell ja llavors amb la bona intuïció que devia ser un nom comú, amb el sign. de 'turó arrodonit', i relacionant-hi ja el nom del(s) *Papio*(s) (infra). N'hi ha un cap a l'Arboç, 1955, i d'altres penedesencs tinc notes de 1930, 1935 i 1936.

3) *La Cōpia* (*kōpia*, oït així o *lā kopja dā Puiggròs*, oït a Perafita), mas al te. de Rubió, exc. 153, 1932: el cim culminant de la Serra de Rubió, 835 alt., te. Rubió a l'Anoia, entre Òdena i Castellfollit del Boix: turó de típica forma cupular damunt el mas de Puiggròs.¹

4) D'una altre en la var. *Cōpia* tinc nota en el Conflent, te. Conat (xxv, 86.13).

5) *La Pōpia* munt. de 680 alt., que mostra com una alta cúpula coronant-ne el cim: d'ací l'avenc de *la Pōpia*, en el *Jardí de Rabassó*, entre el Camp i el Priorat, entre Pradell, el Coll de la Teixeta i L'Argentera (Iglésias Santas., *Guiés* II, 21, 36, 109). D'aquí, en diminutiu:

6) *La Papiola*, serrat prop del Vendrell que em comunicava Pau Vila, 1935.

7) Roca *Papiola* en el te. del Montmell (*JGC*, full a Vilafranca).

8) *La Pipiola* (assim. de *Popiola*), tossalet avançat en uns cingles de la vall de Capçanes, uns 10 k. lluny del (5), amb valls i serres entremig.

9) *Sa Pōpia*, accident a la costa Nord de l'illa Dragonera, adjacent a l'O. de Mallorca: turonet on hi havia (o hi ha) un far (vol. I, p.233), *Sa Pōpia* (Masc. 23D2 ja en el mapa Mut, a.1683 i *BSAL* I, p.xxx, 4; mapa de 1715, Masc., *C.T.M.*, p.xvii).

10) Amb P>b per infl. aràbiga, ja en el P. Val.: Tossal de la *pō^hbjā*, cota 1088, punta rocosa però arrodonida, no lluny del mas de Fonollosa, en la serra que delimita pel SE. la vall de Vallibona, ESE. de Morella (xxviii, 24, 25).

No sé de quin d'aquests (o dels occitans?) ve el nom de Fra Bertran de *La Pōpia* (572, Finke, *Acta Arag.* II, 967).

És un nom que es repeteix molt a França en domini occità i fr. prov. *La Pōpia* nom antic del castell de Queribus, entre el Fenolledès i l'Aude prop de Cucunhan i Tuchan (per a Queribus veg. Ponsich, *Top.* 173). Ja consta com «*Popia* Cherbucio» l'a. 1020 (*InuLC*, s.v.; i Salow, *Sprachgeogr. Uschgn. zw. Lgd. u. Rouss.* 1070-80: «ipsa *Popia*, Kerboco ---» (*Li.Fe.Ma.* II 15, 19). Saint Cirq, *Lapopie*, castell molt prop de Cahors (dept. Lot). En el Gers *Popie*, si bé no com NL, està arrelat com cogn. a Condom (ja 1836, Polge, *Mél.Philol.Gersoise*, 1964, 14).

15 Fou bàsic el treball de C. Juliàn, *Rev. de Études Anciennes* 1921, 37-42: «Les *Popies*, buttes forme c o n i q u e, se rencontrent dans l'Est de la Fr., surtout dans les deux Bresses et la Dombes: on en a décrit environ t r o i s - c e n t s». Consta que a totes hi havia «constructions gaulloises ou pré-celtiques, à rapprocher, semble-t-il des tertres funéraires de l'âge de bronze de Grande-Bretagne ---». Vincent (*Top. d.l.Fr.*, n'amplia les dades toponímiques: ultra *La Poipe* amb estació ferroviària a l'esq. del Roine, uns 8k. de Vienne i 2 homònims en el dept. Isère totes tres documentades com *Poipia* en el S.xii (una al xiii) i 4 en el dept. Ain. Tot això, doncs, en domini francoprovençal; en part almenys havia designat un castell, dalt d'un turó: «La Maison de la *Poype*-Serrières és una casa noble, que tenia arxius importants encara en els anys 1741 i 1766; publ. en part per François de *La Poype*, a Grenoble, 238 pp., 1888. Devaux, dóna altres dades de l'ancien dauphinois *poypi*, crec en un sentit fisiològic, com mamella» (Zauner, *RForsch.* xic, 481).²

Com veurem tot seguit *Papiol*, ve de *Popiol*, la forma masculina corresponent a *Popiola*, supra (6, 7, 8). Puix que a centenars de noms de *La Poipe* a França, com ens garanteix l'autoritat de Jullian, s'han trobat i excavat construccions gál·liques i p r e - c è l t i q u e s, emparentades amb enterraments funeraris de tipus antiquíssim, vaig assenyalar als nostres arqueòlegs (tinc nota d'haver-ho fet al Sr. Maluquer de Motes, any 1960) la importància de fer excavacions en els nostres llocs *Pōpia* i *Papiol*, no gaire menys repetits que a França. De fet Solé Caralt, en nota publ. per la 1^a *Assemblea Comarcal del Penedès* (a Òdena), p.129, assenyala troballes «lígurs» a «La Griera» que és bastant a prop del *Papiol* (4) en direcció del *Papiol* (5) i de les *Papioles* (6) i (7). Per «lígur» han entès els nostres arqueòlegs el sorotàptic dels lingüistes i ja sabem que els sorotapes són el poble dels sepulcres en urnes, a què al·ludeix Jullian.

Per desgràcia, els nostres arqueòlegs no m'han fet cas, car amb llur irracional prejudici i soberga suficièn-